

Anti pestbeleid BS De Notenkraker gebaseerd op het anti pestbeleid van de Vreedzame School.

Hoe gaat De Notenkraker om met pesten?

Voor u ligt het anti pestbeleid van openbare basisschool de Notenkraker in Amsterdam. Dit protocol is voor het personeel, ouders, verzorgers en andere betrokkenen bij de school. Hierin leest u hoe er op school wordt omgegaan met pesten en het tegengaan van pesten. Dit anti pestbeleid is onderdeel van het gedragsprotocol van de Notenkraker.

Pesten

Pesten vindt overal plaats. Helaas behoort pesten tot gedrag dat in alle tijden en overal op de wereld is terug te vinden. Een aantal belangrijke redenen waarom kinderen en jongeren elkaar pesten is om hun sociale positie te verbeteren, omdat ze het leuk of spannend vinden of omdat ze juist zelf gepest worden (Bron: Nederlands Jeugdinstituut) We maken onderscheid tussen pesten en *plagen*. Bij plagen is het negatieve gedrag niet structureel tegen dezelfde leerling gericht en is de machtsongelijkheid veelal niet zo duidelijk aanwezig als bij pesten. We leren leerlingen ook het onderscheid tussen pesten en een *conflict*. Een conflict is een verschil van mening of van belang. Soms ontstaat een conflict in een *ruzie*, als er sprake is van (fysiek of psychisch) geweld. Plagen kan vaak leiden tot een conflict: A wil dat B ophoudt en B vindt het leuk om er nog even mee door te gaan. Pesten is van een andere orde.

Wij spreken van pesten als er sprake is van:

- ★ een negatieve intentie, bedoeld om een andere leerling leed te berokkenen;
- ★ herhaaldelijke en langdurige blootstelling aan negatief gedrag/agressie van één of meer leerlingen op het gebied van fysiek/verbaal geweld, ongewenste intimiteiten, buitensluiten, te maken krijgen met dwang en ander gedrag dat gemeen is of bang maakt.
- ★ verschil in macht tussen pester en gepeste. Pesters proberen hun positie te versterken door zich dominant op te stellen.

De preventieve aanpak om pesten te voorkomen

Vreedzame School

Pesten wordt gevoed in een cultuur die gekenmerkt wordt door competitie en individualisme. De Vreedzame School biedt een tegenwicht. Het programma helpt de klas en school een positieve en sociale gemeenschap te zijn, waarin een expliciete sociale en morele norm zorgt dat we oog hebben voor elkaar, dat we rekening houden met elkaar en dat we allemaal verantwoordelijkheid dragen

voor de gemeenschap. In het programma wordt ingegaan op de spanning tussen het recht hebben om jezelf te zijn, maar ook de plicht om ervoor te zorgen dat ieder ander dat recht ook heeft. In de lessen wordt expliciet ingegaan op pesten, plagen en wat dan te doen. Zorg voor elkaar staat centraal. Met het programma De Vreedzame School ontstaat een klimaat waarin sprake is van verbinding, eerder dan concurrentie of competitie, een 'inclusief' groepsklimaat, waarin niemand wordt buitengesloten. Op die manier voorkomen we in veel gevallen ongewenst gedrag als pesten.

Taakspel

Taakspel is ontwikkeld om een positief en veilig klassenklimaat te scheppen, het taakgericht gedrag te bevorderen en het regel overtredend gedrag te reduceren. Taakspel is meermaals onderzocht en een effectief gedragsveranderingsprogramma gebleken. Uit het onderzoek '[Wat werkt tegen pesten](#)' blijkt Taakspel ook een positieve invloed te hebben op pestgedrag.

Afname Veiligheidsmonitor

In groep 6 t/m 8 wordt twee keer per jaar de leerlingvragenlijst afgenomen van [Hart en Ziel](#). De vragen in deze lijst gaan over het welbevinden van de leerling in de groep. Daarnaast kan een leerling aangeven dat hij/zij een gesprek met de leerkracht wil over pesten of wil verder praten over de vragenlijst.

Signaleren/melden van pesten

We zijn alert op **plaagsituaties** in en rond de school. Plagen speelt zich soms af op de grens van het aanvaardbare, en kan gemakkelijk overgaan in ruzie, of zelfs pesten. We besteden er in de lessen van blok 1 aandacht aan. Als plagen serieus wordt, ondersteunen we de geplaagde leerling om het plagen te laten stoppen en spreken de plager aan op zijn of haar gedrag. Soms schakelen we een buddy in: een medeleerling die de geplaagde leerling helpt er een einde aan te maken. Ook kunnen de mediators helpen. De leerkrachten op De Notenkraker hebben ook de cursus Taakspel gevolgd en zijn gecertificeerd. De leerkrachten stimuleren het taakgerichte gedrag op een positieve manier. Wij geven de leerlingen een goed voorbeeld en belonen wat er goed gaat in de klas. Ook helpen de kinderen elkaar om het taakgericht gedrag vast te houden. Tijdens vrije situaties zoals de pauzes of tussen schoolse opvang houden leerkrachten en TSO medewerkers de leerlingen extra in de gaten en helpen leerlingen als er sprake is van pestgedrag.

De curatieve aanpak van pesten

Hoewel de programma's van De Vreedzame School en taakspel veel doen aan preventie van pesten, zal er altijd af en toe een peestsituatie voorkomen. In dat geval is het uiteraard zaak om eerst na te gaan of de preventieve kant nog wel voldoende kwalitatief wordt uitgevoerd. Hoe is de veiligheid in de groep? Is iedereen gericht op het elkaar helpen en ondersteunen? Zijn er subgroepen? Worden de leiders juist gevraagd zich verantwoordelijk te maken voor positieve taken en verantwoordelijkheden?

Klassenrondes

Met de klas wordt in de Vreedzame lessen besproken hoe leerlingen elkaar kunnen helpen. Daarnaast doet de expertgroep gedrag vanaf groep 4 preventief klassenrondes rondom elke vakantie. Tijdens een klassenronde wordt er door het expertgroep lid gepraat in de klas over hoe het gaat in de groep. De functie hiervan is dat een andere volwassene dan de leerkracht kan helpen om de sfeer, het groepsgevoel en het pestgedrag bespreekbaar te maken.

Oplossingsgerichte aanpak

Als er meer nodig is hanteren wij een aanpak van pesten die goed past bij de uitgangspunten van De Vreedzame School: de Oplossingsgerichte Pestaanpak (OPA). Deze aanpak is ontleend aan de No-blame aanpak. De aanpak bestaat uit een aantal achtereenvolgende gesprekken tussen een leerkracht (of een stuurgroeplid) en leerlingen. Dit heten herstelgesprekken. Belangrijke elementen van de aanpak zijn: geen schuld, verwijten of straf, we moedigen empathie aan, we maken iedereen verantwoordelijk, het is positief en oplossingsgericht en de pester krijgt de kans zijn of haar gedrag te veranderen. In deze aanpak worden meestal de volgende stappen onderscheiden:

1. **Gesprek met het gepeste kind.** De leerkracht en een stuurgroeplid praten met het gepeste kind over de situatie, vragen of hij of zij hulp wil en stellen met hem of haar de steungroep samen. Dit is een gemengde groep van zijn zo'n 5 tot 8 medeleerlingen, waaronder leerlingen die de gepeste noemt als mogelijke helpers, maar ook de pester en meelopers of buitenstaanders; liefst ook een verdeling van jongens en meisjes. Dit is de groep die voor verandering en steun gaat zorgen.
2. **Gesprek met de steungroep.** Hierbij is het gepeste kind niet aanwezig. In dit gesprek wordt de steungroep uitgenodigd om de gepeste medeleerling en de pester te gaan helpen. Ze worden uitgenodigd om met ideeën en voorstellen te komen. Dit alles met als doel dat het pesten moet stoppen.
3. **Gesprek met de pester.** De pester heeft ook hulp nodig om zijn/haar gedrag te veranderen en uit de situatie te blijven, waar hij/zij in de problemen komt. Ook willen wij de pester onderdeel laten zijn van de oplossing en hierdoor de verhoudingen weer normaliseren.
4. **Tweede gesprek met de gepeste.** Na ongeveer een week bespreekt de leerkracht hoe het nu gaat. Dit gesprek vindt eerder plaats wanneer de veiligheid van de gepeste leerling in het geding komt.
5. **Tweede gesprek met de steungroep.** Na ongeveer een week is er ook een gesprek met de steungroep, waarin ieder lid de gelegenheid krijgt om te praten over wat hij of zij heeft gedaan.
6. **Tweede gesprek pester met eventueel maatregelen.** Na ongeveer een week bespreekt de leerkracht ook met de pester of het lukt om te stoppen op eigen kracht. Wanneer het ongewenste gedrag door blijft gaan worden de ouders ingelicht over de situatie. De maatregelen hierbij zijn beschermend bedoeld voor zowel de pester als de gepeste leerling.

Soms moet deze cyclus nog één of meerdere keren herhaald worden, om er voor te zorgen dat het interactiepatroon blijvend verandert.

Digitaal pesten

Digitaal pesten, online pesten of cyberpesten is een andere vorm van pesten, maar de basis van de aanpak is dezelfde als bij 'klassiek' pesten.

Wat je in het 'echte leven' niet mag, mag je online ook niet!

Dat online communiceren anders verloopt dan offline communiceren en risico's met zich mee brengt, daarvan zijn kinderen zich, zeker op de basisschool, nog niet altijd bewust. Daarom vinden wij het belangrijk om kinderen om te leren gaan met sociale media.

De Vreedzame School bevat lessen die helpen om duidelijke afspraken te maken over digitaal pesten en op een 'sociale' manier online te communiceren. De lessen helpen bij het kiezen van afspraken: 'Zo doen we dat hier op school met sociale media!'

In essentie is de aanpak bij online-pesting hetzelfde als bij niet online-pesting.

In groep acht krijgen de kinderen voorlichting van de politie over cyberpesten en sexting.

Online(chat-) gesprekken, groepschat en/of -spelletjes worden niet op school of onder schooltijd gevoerd of gespeeld. Wij raden ouders aan altijd mee te kijken en mee te lezen op de telefoon/computer van hun kinderen. Leerkrachten hebben geen zicht op wat er online en buiten schooltijd gebeurt, ouders zullen dit als *eerste* moeten oppakken. Wanneer het echter de klas in komt, bespreekt de leerkracht dit met de betrokkenen.